

Motion från Siv Sahlström (C) m fl om ny detaljplaneprocess

Ärende

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 7 maj 2018 (§ 54) väcktes en motion av Siv Sahlström (C) med flera om att uppdra åt berörda organ att analysera konsekvenserna av införandet av den nya organisationen och hanteringen av detaljplaneprocessen, att analysera skillnaderna mellan den detaljplaneprocess vi tidigare hade och den nyinförda, att i ett brett samrådsförfarande med Danderydsborna inhämta synpunkter och önskemål, samt att redovisa olika förslag till en ny detaljplaneprocess.

Detaljplaneprocessen styrs av 5 kapitlet i plan- och bygglagen. Att ta fram en detaljplan är en lång och komplex process som kräver hög kompetens av alla inblandade. Det finns många olika kategorier av intressenter i ett planarbete, dels grannar och andra kommuninvånare, men även statliga myndigheter, byggherrar, föreningar med flera. Det är viktigt att lyssna på och ha dialog med samtliga intressenter och därefter göra avväganden för hur planförslaget ska utföras.

Danderyds kommun har stora möjligheter att utveckla metoder för dialog och kommunikation i planprocesserna. Arbete med detta pågår.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 7 maj 2018 (§ 54) väcktes en motion av Siv Sahlström (C) med flera. Kommunfullmäktige beslutade att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsen har därefter remitterat motionen till byggnadsnämnden som besvarade remissen den 13 mars 2019 (§ 22).

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige att uppdra åt berörda organ:

- att analysera konsekvenserna av införandet av den nya organisationen och hanteringen av detaljplaneprocessen,

- att analysera skillnaderna mellan den detaljplaneprocess vi tidigare hade och den nyinförda,
- att i ett brett samrådsförfarande med Danderydsborna inhämta synpunkter och önskemål, samt
- att redovisa olika förslag till en ny detaljplaneprocess.

Bakgrunden till motionen är enligt motionärerna att Danderyds organisation och hantering av detaljplaner inte fungerar bra.

Kommunledningskontorets yttrande

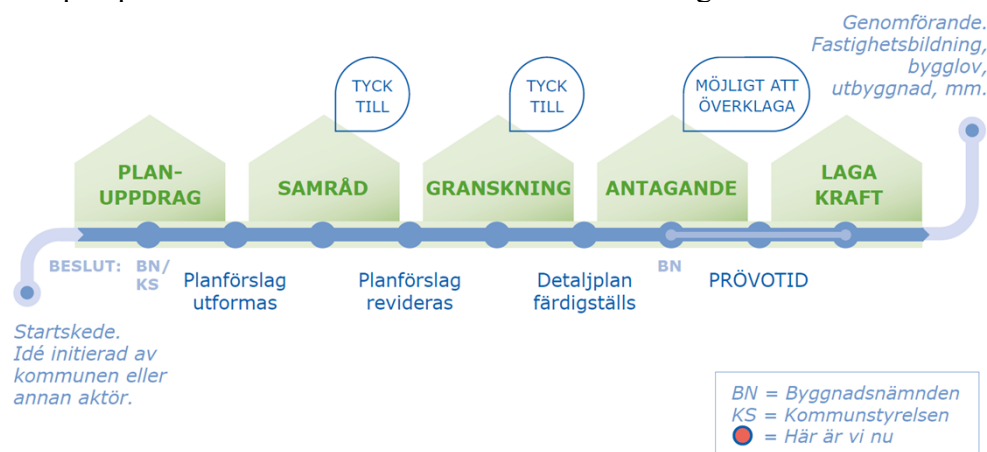
Den utredning som låg till grund för byggnadsnämndens beslut i ärendet genomfördes av kommunledningskontoret och miljö- och stadsbyggnadskontoret. Det som framkom där och som även ligger till grund för detta beslut följer nedan.

Detaljplaneprocessen

Detaljplaneprocessen styrs av 5 kapitlet i plan- och bygglagen. Plan- och bygglagen har ändrats ett flertal gånger under 2000-talet, främst i syfte att göra planprocessen snabbare, men även i syfte att detaljplanerna ska bli mer omfattande angående miljöaspekter.

Planprocessen enligt plan- och bygglagen kan bedrivas med standardförfarande, respektive utökat förfarande.

Standardförfarande ska användas i samtliga fall förutom när planen inte är förenlig med översiktsplanen eller länsstyrelsens granskningsyttrande, när planen är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Schematiskt kan planprocessens standardförfarande illustreras enligt nedan:

Det är kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden som beslutar om planuppdrag, det vill säga att starta en detaljplaneprocess.

Tjänstemannaorganisationen bereder ärendet inför politisk behandling. När

Datum 2019-12-10
Diarienummer KS 2018/0217

ett planuppdrag finns tar tjänstemännen fram ett planförslag, som blir föremål för samråd. Under samrådet ordnas i regel ett öppet hus eller liknande för att erbjuda kommuninvånare att ställa frågor om och diskutera planförslaget. Planförslaget sänds även på remiss till formella remissinstanser såsom länsstyrelsen, lantmäteriet och olika föreningar som berörs.

Efter samrådet ändras planförslaget utifrån inkomna synpunkter under samrådsskedet. Det finns ingen gräns för hur mycket ett planförslag kan ändras mellan samråd och granskning.

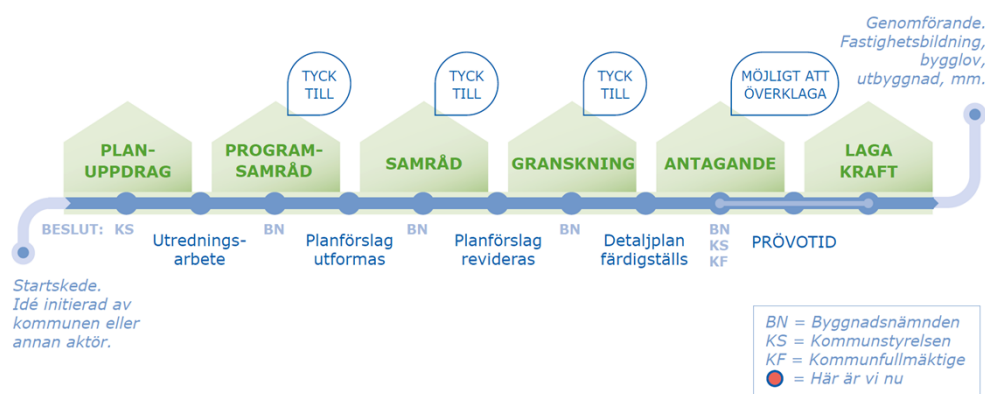
När ett nytt förslag finns genomförs granskning. Avsikten med granskning är att kommunen ska visa upp hur det slutliga planförslaget blev efter att synpunkter inhämtades under samrådsskedet. Även under granskningsskedet får synpunkter dock lämnas på förslaget.

Om planförslaget behöver ändras väsentligt efter granskningsskedet, måste ny granskning genomföras. (PBL 5 kap 25 §).

Efter genomförd granskning ska det slutliga planförslaget antas. I Danderyds kommun antas detaljplaner som handlagts med standardförfarande av byggnadsnämnden.

Efter antagandet har de sakägare som någon gång under planprocessens gång lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda rätt att överklaga antagandebeslutet. Om ingen överklagar, vinner detaljplanen laga kraft efter drygt tre veckor. När detaljplanen vunnit laga kraft är det möjligt att ansöka om fastighetsbildning, söka bygglov etc. på platsen.

För detaljplaner som handläggs med utökat förfarande är processen enligt nedan:

Den stora skillnaden mellan förfarandena är att om en detaljplan inte är förenlig med kommunens översiktsplan ska ett program upprättas och samrådaskom. I annat fall då utökat förfarande används är programsamrådet

inte obligatoriskt. De olika förfarandena innebär ingen skillnad beträffande sakägarkrets och samråd respektive granskningsskedenas upplägg.

Danderyds kommuns översiktsplan är från 2006. Enligt plan- och bygglagen ska översiktsplanen göras om eller aktualitetsprövas under varje mandatperiod. Kommunfullmäktige beslutade 2018-06-11 §69 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan. Framtagandet av en översiktsplan sker i bred dialog med invånarna. En aktuell översiktsplan är ett viktigt styrdokument för den fysiska planeringen. En tydlig översiktsplan underlättar kommunens arbete i detaljplaneprocessen och dialogen med kommuninvånarna.

Motionärerna föreslår att konsekvenserna av införandet av en ny organisation och hanteringen av detaljplaneprocessen ska analyseras. Den lagstyrda detaljplaneprocessen är oberoende av hur tjänstemannaorganisationen är organiserad och sammansatt. Hanteringen av detaljplaneprocessen enligt PBL har inte förändrats till följd av organisationsförändringen. Kommunfullmäktige beslutade 2016-03-07 § 23 om hur detaljplaneprocessen ska bedrivas inom kommunen. Beslutet tydliggör hur kommunens nämnder och förvaltningar ska hantera planprocessen, men innebär ingen förändring av detaljplaneprocessen i sig.

Motionärerna föreslår vidare att skillnaderna mellan den detaljplaneprocess kommunen tidigare hade och den nyinförda ska analyseras. Plan- och bygglagen har ändrats ett flertal gånger under 2000-talet vilket har påverkat planprocessen. Vissa detaljplaner kan drivas enligt äldre versioner av plan- och bygglagen, beroende på vilken lag som gällde vid planuppdraget. Det innebär att byggnadsnämnden för närvarande hanterar detaljplaner som drivs genom olika processer. Någon annan förändring av detaljplaneprocessen har inte skett.

Motionärerna föreslår att berörda organ ska redovisa olika förslag till en ny detaljplaneprocess. Planprocessen styrs av 5 kap. plan- och bygglagen vilken kommunen har att förhålla sig till. Kommunen kan inte ta fram en egen detaljplaneprocess.

Dialog och kommunikation

Motionärerna föreslår att kommunen i ett brett samrådsförfarande med Danderydsborna ska inhämta synpunkter och önskemål. Enligt plan- och bygglagen ska samtliga planförslag kommuniceras vid minst två tillfällen: samråd respektive granskning. I planer som inte är förenliga med översiktsplanen sker även kommunicering i ett programskede. Lagstiftarnas avsikt var att dessa två tillfällen är tillräckliga för att påverka.

Under senare år har medborgarintresset för stadsutvecklingsfrågor ökat. Detta innebär ett generellt större behov av dialog och kommunikation i många av kommunens ärenden. Kommunledningskontoret arbetar

kontinuerligt med att öka formerna för dialog i stadsbyggnadsprojekten. Som ett ytterligare led i att förstärka arbetet med dialog i stadsbyggnadsprojekt beslutade kommunstyrelsen vid sitt sammanträde 2018-09-03 § 78 att ge kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag till riktlinjer för information och dialog i stadsbyggnadsprojekt. Syftet med det nya riktlinjerna är på ett bättre sätt inhämta synpunkter och önskemål, både i själva samrådsförfarandet men även i tidigare skeden under planprocessen. Arbeta med att ta fram dessa riktlinjer pågår.

Sammanfattande bedömning

Planprocessen styrs av 5 kap. plan- och bygglagen. Att ta fram en detaljplan är en lång och komplex process som kräver hög kompetens av alla inblandade. Avsikten med en planprocess är att den slutliga detaljplanen ska vara ett resultat av en process där planens utformning bearbetats genom planprocessens olika steg; uppdrag, samråd och granskning. Det finns många olika kategorier av intressenter i ett planarbete, dels grannar och andra kommuninvånare, men även statliga myndigheter, byggherrar, föreningar m.fl. Det är viktigt att lyssna på och ha dialog med samtliga intressenter och därefter göra avväganden för hur planförslaget ska utföras.

Danderyds kommun har stora möjligheter att utveckla metoder för dialog och kommunikation i planprocessen. Arbeta med detta pågår. Även det planerade översiktsplanarbetet innebär i sig en bred dialog med Danderyds invånare och intressenter om Danderyds översiktliga markanvändning och framtida utveckling.

Johan Lindberg
Tf kommundirektör

David Grind
Plan- och exploateringschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Motion från Siv Sahlström (C) m fl om ny detaljplaneprocess
2. Motionen
3. Byggnadsnämndens beslut BN 2019-03-13 §22
4. Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande